

Лъэпкъым ижъуагъоштыгъ, игъогугъэлягъоштыгъ

... Дерхэм шъуилгъэпкъ ыуасэ нлэтэу
Ибын лъэрэхъуэ о укырыкълуагъ.
Адыгэм нае ппсэ птынэу
Щылыч пэлудэу о утилагъ.
ШОРЭ Хъэсин

Щыф къызэрэкълу, лъэпкъыл
шъыпкъэу, дэхагъэрэ лъагъуэрэ
зыбгъодэлэу зышылэныгъэ къэ-
зыгъэшлэгъэ адыгэлъыштыгъ
Дер Станислав.

Илъэсипл теклъыжыгъ адыгэм
ыкыо бэлэхъуэ, политик лъушэу,
зыгурэ зыпсэрэ илъэпкъ тын фэ-
зышыгъуэ, ащ игъуазу, игъо-
гугъэлягъоу шытыгъэ Дерыр
къызытхымытыжым. Ащ щегъэ-
жыгъуэу тышылэныгъэ лъэны-
къуабкълэ зыхъожыгъ. Ау зы-
зымыхъожуэ къэнагъэр зы —
адыгэлъыштыгъ зинепэрэ
къэкълотымыр егупшысыр хэтрэ
цъыфи шыгъуапшагъэп, ыгу
иклъыгъэп.

Шъыпкъэ, бэмэ непэ къызнэ-
сыгъэми къагурымылонкы хъун
лъэпкъым шлоклодыгъэр зыфэ-
дизыр. Ау Станислав адыгэ лъэп-
къым, зышылэныгъэ республи-
кэм, къэралыгъом афишлэшъу-
нэу шытыгъэмрэ зыфимыфа-
гъэмрэ хэти егупшысэмэ, егъа-
шлэми ышъхъэ къыханыгъэп
арэу хъуныр, а гупшысэм шъха-
цышъор къыгъэтэдъжыныгъи.

Политикэм уасэ шырилэу,
зилофшлэлэ лъэгэлэшлэхэм
анэзыгъэсыгъэ унэшъош лъушэу
шытыгъэ Станислав ишылэныгъэ
кълэмы хыжыгъэемэ, джыри
гъэхъэгъэ макълэ илъэпкъ, икъэ-
ралыгъо афишлэштыгъэр. Тикъэ-
ралыгъо зэхэтхуагъэ я ХХ-рэ
лълэушгъуэм ия 90-рэ илъэсхэм
ежъ илоф зехицэнэм ыуж ихъэ-
гъэ Дерым ежъ зэрэфасу илофхэр
къыдэхугъ плонэу шытэп. Кы-
ныбэ къызэринэкълыгъ, гумэ-
кыгъуабэмэ ахэтыгъ... Тирес-
публикэ апэрэу шхэлэ зэтэ-
гъэпсыхыагъэ къышызэлунхы-
гъагъ. Лъагъу-лъагъушхэр, аркъ,
псы, лыхэкълэ зэмилэуужыгъохэр
къыдэзыгъэкълэрэ лолшлэлэхэр
зэтыригъэпсыхыагъэх. «Дунаим
аныхъ шыдэгъур къэжъугъот!
Ары тилофкълэ къызфэдгъэфедэ-
штыгъэр» — джыр Станислав
илофшлэлэ дэвизу илагъ. Мы
гушылэхэм ящысабэ шыл. Джащ
фэд, псы зэрэкълэрэ, производст-
вэм щэгъэфедэрэ, дунаим аныхъ
дэгъоу шалыгъэрэ бэшэрэбыр
къызгъэпшырэ аппаратыр. Ар
Францием, компрессоватэ зы-
шырэр Бельгием, углекислэ га-
зыр къэзышырэ оборудованиер

Амери-
кэм къы-
р а щ ы -
гъэх. Ащ
н э м ы -
кълэу обо-
рудова-
н и е р
Италием,
Германи-
ем къащищэфыштыгъэ. «Нэмыщ-
хэр гумызэгъэхъш, механичес-
кэм ылъэныкъокълэ ахэм ашлэрэ
оборудованиер бэкълэ нахъ зэтэ-
гъэпсыхыгъэшт!» — арило-
штыгъэ илофшлэхэм. Джащ
фэдагъ Станислав. Сыд фэдэрэ
лофэу зыуж ихъэрэ дэгъу дэ-
дэу зэрэзэтыригъэпсыхыащтым
псэемиблэжъу пылыштыгъ.

Дерыр шырытыгъ, шэн зэтэ-
убытагъэ илагъ, зыфаер зышлэ-
штыгъэ цъыфыгъ. Сыд фэдэрэ
лофи гу къабзэкълэ екълалэшты-
гъэ ыкыи узыгъэрэзэшт кълэх
зэрэфэхъуштым пылыгъ. Ып-
шэ рилъхъажыгъэ лолымкълэ
сыдигъуи пшъэдэкълэжы хыжы-
штыгъэ. Джащ фэдэ шытыкълэм
иныбджэгъухэр, иакъылэгъухэр
тыригъэтыштыгъэ. Бэрэ игу-
шылэхэм къахъэшэу зэхэпхы-
штыгъэ: «Сэ сыхъэкълэ сфызэшло-
мыкыштыгъэ лолым цъыфхэр шы-
згъэгъуыгъэхэр тэрэзэп!»

Ыгурэ ыпсэрэ цъыфхэм афи-
хыгъуэ, къехъакълэ-ехъакълэ имы-
лэу, ыгу илгыр занкълэу кылошъоу ар
шытыгъ. Хэтрэ цъыфи зыфигъэ-
зэшъуштыгъэ, плагъэрэ зышло-
шыжыныгъэрэ хэмылэу ащ
зыфаер рилошъуштыгъэ.

Республикэ пашхэр трибунэм
къытеуцохэу «цъыфхэм зэрадэ-
лэлэхэрэм» амакълэ зэшлунэу
къытеушылэхэ зыхъукълэ, Дерыр
цъыф къызэрыкълэхэм адэлэпы-
лэштыгъэ, предприятияхэр къы-
зэлунххэзэ цъыфхэм лолшлэлэ
чыллэхэр аригъэгъотыштыгъэ.

Станислав Щэрджэс къалэ
имэрэу зыштыгъэ уахъыр непэ
къызнэсыгъэм агу кынэжыгъ...

Илъэпкъ къырыкълотым емы-
гупшысэу хъуштыгъэп Дерыр.
«Шъыпкъэ, сабийхэр ары къэ-
кълотыгъэр зэллытыгъэр, ахэр ары
лъэпкъыр къэзылэтыштыр, ау
псауныгъэр зэкълэм аныхъ бай-
ныгъ» — ылозэпытыштыгъэ Ста-
нислав. Ау Дерым пстэуми аныхъ

шъхъалэу, мэхъанэшхо
зилэу ылъытэштыгъэ пса-
уныгъэр Тхъэшхом къыри-
мытыгъуэ къычлэкълыгъ...

Республикэм шыпсэу-
хэрэм ащыгъупшэрэп
тильэпкъ чыллэ кын зы-
штыгъэ уахъыр, зэпэу-
жыныгъэ зышылэгъэ лъэ-
хъаныр. Станислав ишлэ-
шлагъэ хэлэ ащ дэжым
мыхъо-мышлэгъэшхохэр
къызэрэмыхъугъэм. Мы
ллым игубзыгъагъэкълэ,
иакъыл чан яшлэуагъэкълэ
зао къежыгъагъэп. Джащ

фэдишлэ Дерыр цъыфхэм ягу-
азэштыгъэ, япашэштыгъэ, ащ
игушылэ шлоклэныштыгъэх,
уасэ фашыштыгъэ.

Дерыр гупцланэштыгъ, псэ-
хъалэлэу шытыгъ. Ыпылэгъу зы-
шыкълэгъэм зэрэфэлэкълэу кълэ-
гъэкълэм фэхъуштыгъэ, илоф-
шлэлэ шылажыгъэхэр афишлэ-
штыгъэр гъунэнч. Ау илахы-
лынкыи иныбджэгъункыи фит
илофшлэн тэрэзэу зымыгъэ-
цакълэрэм фэшъошэ уасэ ригъэ-
гъотыштыгъэ, зымылажыгъэми
шыхъэштыгъэп.

Станислав куоу зэхилэштыгъ-
гъэ тыкызыуцухъэр чылопсым
идэхагъэ, ыгъэгумэкълыштыгъэ ар
зэрэзэхуацланэрэм. «Азыны-
къохэр чылопсым идэхагъэ
зэгъушлукыи, ар зэхашлэ, нэ-
мыкълэхэм къырадзэрэп, агу нэсы-
рэп...» ылоштыгъэ ащ.

Мы гушылэхэм яшыхъат Бэ-
выкълэ чылэм шызэтыригъэпсы-
хыгъэ зыгъэпсэфыпэл дахэр. А
чыллэр псылэбгынэжыгъуэу
шытыгъ...

Зы тхыгъэкълэ къэллошъуштыгъ
адыгэллым, фэшъошэ дунэе-
тетыкълэ дахэ зилэгъэ цъыф хъа-
лэмэтым кыкълэныгъэр. Тыцыхъэ
телъ Дерыр адыгэ лъэпкъым,
цъыфмэ зэрашымыгъуапшагъэм
ыкыи зэрашымыгъуапшэштым!

Непэ фирмэу «Меркурий»
адыгэ лъэпкъыр зэрыгушхорэ,
лъэпкъыпсэ-хэкупсэу дунаим
тетыгъэ Дерым инэпэллэ лъап.
Мы фирмэ бэлэхым къыдигъэ-
кълэрэ, псакълэ къыпхэзылхъа-
жыгъэр, тикъэралыгъо шыпсэурэ
цъыф миллион пчъагъэм гушлэу-
гъорэ узынчъагъэрэ къафэзы-
хыгъэр псыр шэлэфэ Дер Станис-
лав тыгу илгышты, хэтрэ цъыфи
ишылэныгъэ хэтышты.

ЩЭХЪУЖЪ
Люсана.

Адыгэ искусствэм иналмэс-налкъут

Кавказым идэхагъэ ымыгумэ-
хыгъэ дунаим темыгъуэ къы-
члэкълэ. Инасып а дэхагъэр
усэкълэ, сурэткълэ, мэкъамэкълэ
къэзылотэшъурэм. Цъыф къы-
зэрыкълэм фызэшломыкыи, зы-
пэмылэшыи къарыушху, зэчый
хъалэмэт ар. Искусствэм, куль-
турэм яшъэфхэр къэзылотэшъурэ,
къызылэкълэгъэхъэшъурэ цъыфым
ыгу икытеуакыи нэмыкълэу, игуп-
шысэ игъэпсыи лъэныкъо хэ-
хыгъуэ къыпшэхъу. Армырмэ,
сыдзуштыгъуэ къыпфэгъэпсыштыгъ
Даур Аслъан илэдэкъчлэкълэ ордэ-
хэмрэ мэкъамэхэмрэ афэдэхэр?!
Ар хэкупсэ-лъэпкъыпсэ цъыфым
идунэететыкълэ, искусствэм фы-
рилэ шолуэгъуныгъэ гъунэнчым
ялэужуэ къытфэнагъэшъ, хэтлэ-
тыкълэу тыхъумэн, адыгэ лъэп-
къым Даур Аслъан фэдэ цъыф зэ-
чыишхо зыхъэлэ къызэрэт-
хэкълыгъэм тырыгушхон фас.

Икълэлэцъыкълэу шегъэжы-
гъуэ Аслъан лъэпкъым итаурыхъ-
хэм, къэбарыжыгъэм, хэбзэ дахэ-
хэм къахэтэджагъ. Дэхагъэмрэ
искусствэмрэ зыгу къафэушты-
рэ кълалэм ылъэгъурэ, зэхихырэ
пстэури ордэ мэкъамэу зэригъэ-
зэфэштыгъэ, ыгу екълуштыгъэ.
Ежыри чанэу, нэжгъурэу зэрэ-
штыр хэжыгъэ, Аслъан кълэлэ
губзыгъуэ зыкышщигъэлыгъуагъ
еджапэлэм. 1950-рэ илъэсхэм
къуаджэу Хъэбзэ шызэхашэгъэ
кълэлэ оркестрэм шыригъэ-
жыгъэ игъогуанэ. Ащ ыуж псы-
бэ дэчъыжыгъэ, Инжыджы лъа-
члэ члэлэ мыжыуабэ псычэрхэм
рахыхыгъэ, ау мыкълэдыжыныгъуэ
къытфэнагъэ Даур Аслъан хи-
щыгъэ мэкъэм лъэуж хъалэмэ-
тыр. Сыд фэдэ ордэ, мэкъамэ ыт-
хыгъэми, пстэури цъыфхэм къап-
хъотагъ, оркестрэхэм къырагъа-
ло. Арыба хэтрэ композитори
зыкълэхъопсырэр — ытхыгъэр
цъыфхэм кълалэу дунаим къы-
тенэныр! Къэрэщэ-Щэрджэсым
и Гимни Аслъан къылэкълэжыгъ.
Сыд фэдэрэ зэхыхыи а Гимныр

ары къызэрэзэлъахырэ. Угу
шизэшлэ, гушхоныгъэ нэры-
мылэгъу горэ къыпхелъхъэ ар
къыло зыхъукълэ. Илъэпкъ фырилэ
шолуэгъуныгъэ гъунэнчээр
къышщигъэлыгъуагъ а мэкъамэм
композиторым.

Кавказ ичълэопс, лъэпкъым
ишылэкълэ-псэукълэ къахъшы Да-
урым иорэдхэм. Кавказым лъэп-
къуэ исхэм яшэн-хэбзэхэр, язэ-
фэдэ хэбзэ-бзыпхъэхэр къащи-
гъэлыгъуагъ ахэм.

Москва консерваториер къы-
зышеу нэуж ихэку къыгъэзэ-
жыгъэ Даурым. Щэрджэскалэ
искусствэхэмкълэ училищэу дэтым
ащ лолшлэныр шыригъэжыгъ.

Лъэпкъхэм язэблэгъэныгъэ
гъэпыгъэныр, ягъэхъагъэхэмкълэ
зэхъожыныгъэр хэбзэшлоу шытыгъ
Совет лъэхъаным. Даурым мы-
зэу-мытлоу хымэ къэралхэм
ашылэгъ а илъэсхэм, тыди уасэ
къышыфашыштыгъэ, изэчый
агъэлылэштыгъэ.

Къэрэщэ-Щэрджэсым шэн-
хэбзэр шыуцуным, мэкъамэм
уасэ илэу шылуныи илахышхо
хилъхъагъ Даур Аслъан. Ащ
иорэдхэр шыцлэрылох Къэрэщэ-
Щэрджэсым имызакъоу, зэрэ
Темыр Кавказуу.

1970 — 1980-рэ илъэсхэр ары
Аслъан изэчый нахъ зыкы-
зызэлунхыгъэр, зызиубгъуэр.
А илъэсхэр ары апэрэ симфониеу
«Адыги», оркестрэм кыгъоу
фортепианэм къыригъэлорэ «Гор-
ский концерт», «Горские симфо-
нические танцы» зыфилохэрэр
зитхыгъэхэр. Ахэр Къэбэртэе-
Бэлыкар симфоническэ оркес-
трэм ишъуашэу, илъэсыбэ хъу-
гъуэ ягуапэу цъыфхэм лэгъуеиш-
хокълэ къафырагъало.

Лъэпкъхэм язныбджэгъу-
ныгъэ, «хэкупсэ-лъэпкъыпсэ»
гушылэхэр Даур Аслъанкълэ къы-
зэрыкълотыгъэхэп, ахэм купкыи-
шхо, гупшысэ куу аклоцълыты-
штыгъэ. Илофшлагъэхэри джа-
рзуштыгъэ гъэпсыгъэх. Ащ ишыхъат
Москва Колоннэ залым къыщи-
тыгъэгъэ концертыр. А концер-
тым хэтыгъэх Чечэным, Ингу-
шым, Абхъазым, Къэбэртэе-Бэлы-
карым, Къэрэщэ-Щэрджэсым
яискусствэ илофшлэбэхэр.

Лъэпкъ пстэуми яцлэрыло ком-
позитор, дирижер Даур Аслъан.
Щэрджэскалэ и Драмтеатрэ
Даур Аслъан инэпэллэ творчес-
кэ пчыхъэхъахъуэ джырэллагъэ
шызэхашагъэм джыри зэ кыеу-
шыхъаты ащ уасэу фашырэр.
Дунаим зехыжыгъэ нэуж ащ
фызэшлоклэ джыри зэ цъы-
фыбэ, лъэпкъ зэфэшъхъафыбэ
зэрицлэлэн, иорэд дахэхэм ари-
гъэдэлун, имэкъамэхэм аригъэ-
умэхъынхэ.

ТУАРШЫ Ир.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «2010-рэ илъэсымкълэ ыкыи 2011-рэ, 2012-рэ илъэсхэм яплан чэзыукълэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехылагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2010-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 8-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «2010-рэ илъэсымкълэ ыкыи 2011-рэ, 2012-рэ илъэсхэм яплан чэзыукълэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехылагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «2010-рэ илъэсымкълэ ыкыи 2011-рэ, 2012-рэ илъэсхэм яплан чэзыукълэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехылагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхэгъуагъэхэр, 2009, N 12; 2010, N 3, 7, 8, 11) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) а 1-рэ статья ия 1-рэ лэхъуэ ия 1-рэ, ия 2-рэ, 3-рэ пун-
ктхэр мыщ тетэу къэтыгъэнхэу:
«1) сомэ мин 7183849.7-у федеральнэ бюджетым
къыкыштыр зэрэхэтэу, Адыгэ Республикэм иреспубликэ
бюджет пстэумкыи хахъоу сомэ мин 10363929.5-рэ илэнэу;
2) Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет пстэумкыи
сомэ мин 10883785.4-рэ хъарджэу ышлэнэу;

3) Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылъку
учет зыцашлэу счетхэм къарынэжыгъэхэм зэра-
хэкълыштыр къыдэлыгъагъуэ Адыгэ Республикэм иреспубли-
кэ бюджет идефицит сомэ мин 519855.9-рэ хъунэу гъэ-
нэфэгъэнэу;

2) а 8-рэ статья:
а) ия 5-рэ лэхъуэ иапэрэ абзац хэт пчъагъуэ «1531921.4»-р
1523038.5-кълэ зэблэхъугъэнэу;
б) ия 5-рэ лэхъуэ ия 1-рэ пункт хэт пчъагъуэ «190571.6»-р
193488.7-кълэ зэблэхъугъэнэу;
в) ия 5-рэ лэхъуэ ия 2-рэ пункт хэт пчъагъуэ «87584.2»-р
87446.2-кълэ зэблэхъугъэнэу;
г) ия 5-рэ лэхъуэ ия 3-рэ пункт хэт пчъагъуэ «2864.2»-р
3002.2-кълэ зэблэхъугъэнэу;
д) ия 5-рэ лэхъуэ ия 7-рэ пункт хэт пчъагъуэ «1029734.1»-р
1014734.1-кълэ зэблэхъугъэнэу;
е) ия 5-рэ лэхъуэ ия 8-рэ пункт хэт пчъагъуэ «80992.8»-р
84192.8-кълэ зэблэхъугъэнэу;

ж) ия 10-рэ лэхъуэ исатырэу «къалэу Мыекъуапэ»
зыфилорэм хэт пчъагъуэ «30050.0»-р 65050.0-кълэ; сатырэу
«Адыгэкал» зыфилорэм хэт пчъагъуэ «4500.0»-р 6000.0-кълэ;
сатырэу «Тэхъутэмыкыое районыр» зыфилорэм хэт
пчъагъуэ «9000.0»-р 14000.0-кълэ зэблэхъугъэнэу;

з) ия 11-рэ лэхъуэ хэт пчъагъуэ «818269.3»-р 865731.7-кълэ зэб-
лэхъугъэнэу;
3) мы Законом игуадзэхэу N 1-м, 2-м, 3-м, 4-м, 5-м, 6-м,
7-м, 8-м, 9-м, 10-м, 11-м, 12-м, 13-м, 14-м адигъуэ гуадзэ-
хэу N 1-р, 8-р, 9-р, 10-р, 12-р, 14-р, 16-р, 19-р, 22-р, 24-р,
25-р, 26-р, 28-р, 32-р икълэрыкълэу къэтыжыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кълалэ илэ зыхъурэр
Официальнэу къызыхаутырэ мафэм шегъэжыгъуэу мы
Законом кълалэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКЪУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 14, 2010-рэ илъэс
N 399

ШэхэкIэишхо фестивалым изэфэхьысыжьхэр

— ЗэкIэ кызыщехьэрэр лъапсэр ары, — еIо АР-м культурэмкIэ изаслужен-нэ IофышIэу, хылушэ шапсыгъэхэм я Адыгэ Хасэ итхьамэтэ гъэшIуагъэу ТIэшъу Мурдинэ. — Арышъ, фестивалэу «ПсынэкIэчхэр» зыфи-лорэм тисабыйхэм яцы-кIугъом кыщегъэжъа-гъэу зэхашIэрэ шIулъ-гъур, шхъэкIэфэныгъэр, уихэгъэгъу къэуухъумэ-ныр зэрэлоф иныр кы-зэрагурылорэр кыща-гъэлъэгъонэу амал яI. Ильэс къэс ащ фэдэ зэ-нэкъокъухэр зэрзэхэ-щэхэрэм лъапкъ культу-рэмрэ искусствэмрэ заушъомбгъунымкIэ мэхьанэ иI.

кIуагъ, шапсыгъэ къоджэ пстэу-мэ къарыкIыгъэ купхэр ащ хэлэ-жъагъэх.

Фестивалыр злъашIэрэ пщы-наоу Нэпсэу Аскэррэ ТIэшъу Мурадинрэ кызылIуахыгъ. Ахэм ауж Хьурымэ Руслъан, ТIэшъу Мэдинэ, АкIэIу Мурат, Хэшх Руслъан, Гъошъо Хьалидэ япшы-нэ макъэхэм кызызэхьагъэхэр едэлугъэх.

Сценэм ини цыкIуи а мафэм кыдэкIолягъэр бэ. Ахэм тызхэт уахьтэм диштэрэ адыгэ культу-рэм илэныкыо зэфэхьагъэхэр фестивалым кыщегъэлъэгъуа-гъэх. Образцовэ КIэлэцIыкIу коллективхэу «Адыгэхэр» (Псы-шIуап), «Зори Шапсугии» (Агуй), «Созвездие» (ШэхэкIэй ЦыкIу), инструментальнэ ансамблэу «Насып», хореографическэ купэу «Дышгъэпс» (Хьаджыкъу), хорэу «Тыгъэбзый» (ШэхэкIэйишху), орэдыIоу Хэшх Марыет (Шхъа-фит), ансамблэу «Шапсыгъэм» иорэдыIоу Хэшх Сурыет, къэ-шъуакIоу АкIэгъу Рэмэзанэ апэ-рэп мыщ фэдэ фестивалхэм зэ-рэхэлэжъэхэрэр. Апэрэу зэнэкъо-къум хэлэжъагъэх шъонтырпэо купэу «Горцы» (Хьаджыкъу), инструментальнэ купхэу «Темыр Кавказ» (Агуй), «Насып» (Хьа-джыкъу), ШэхэкIэйишхомрэ Шэ-

хэкIэй ЦыкIумрэ яхореографи-ческэ ансамблэхэр, орэдхэр зы-тхыхэу ыкIи къэзылIохэу Джары-мэ Казбек (Къэлэжъ), вокалист-хэу ТIэшъу Заремэ (Нэджыкъу), Нэгъуцу Алинэрэ Шамилрэ (Агуй), пщынаоу Гербо Саидэ (Къэлэжъ), къэшъокIо купэу «Стрит-стайл» (ШэхэкIэй Цы-кIу). Ахэр зэкIэ япIыгъэхэм агу рихьыгъэх, бэрэ Iэгъу афы-теугъэх.

Сэнауыгъэ зыхэлъ ныбжы-кIэхэр кыххэгъэщыгъэхэнхэ за-къор арэп фестивалым изэхэ-щакIохэм пшъэрылгъэу ялагъэр. Ахэм Iоф адэзышIэрэ, зыгъэс-хэрэ цыфхэми осэ тэрэ зэрафа-шIырэр мы мафэм кыгъэлъэ-гъуагъ. Къэшъонхэу, орэд къало-нэу, пщынэм къеонхэу, нэмыкI музыкальнэ инструментхэм къа-рагъэлонэу КIэлэцIыкIухэр зы-гъасэхэрэм ащыщых Хэшх Рус-лъан, Марина Турчина, Елена Хуцишвили, КIакIыхъу Руслъан, Александра Гавриленкэр, Тама-ра Бойковар, Тамара Сотниковар, Хьушт Фатимэ, Гъошъо Нэфсэт, Тхьагъушъэ Марыет, Лыф Ну-рыет, Бзэдэжъэ Заирэ, Нэгъуцу Дамир, нэмыкIхэри. Мыхэм зэ-кIэм фестивалым ищытхэу тхылхэмрэ дипломхэмрэ афа-гъэшъошагъэх, зэнэкъокъур зэ-хызыгъэхэми инэу зэрафэра-зэхэр араIуагъ.

Адыгэ культурэм и Гупчэ пэщэныгъэ дызезыхьэрэ Хэшх Руслъан фестивалыр заурым ыуж мыщ фэдэ гуцылэхэр кы-Iуагъэх:

— Укызырэышъоштми, орэд кызырэпIоштми анахь гумэкIы-гъор сценэм укызытэхьэкIэ на-хыжъхэм уасэу кыпфашIырэр ары. Ахэр гъашIэм ыпсыхьэгъэ цыфых, адыгэ культурэр куоу ашIэ, арышъ, ахэм уитеплэкIи, уигъэпсыкIэки, уисэнауыгъэ-кIи агу узырихьыкIэ, ар зэкIэм апшъэрэ уасэу плъытэнэу щыт.

НЫБЭ Андзор.

Сурэтхэр авторым иех.

ИСКУССТВЭМРЭ УАХЪТЭМРЭ

ТэхьутэмыкIуаехэр апэрэх

ИскусствэхэмкIэ республикэм икIэлэцIыкIу еджапIэ-хэм якIэлэегъаджэхэм методикэмкIэ ялофшIагъэхэм афэгъэхьыгъэ зэнэкъокъур яхэнэрэу Адыгеим щыкIуагъ. Апэрэ чIыплэхэр ТэхьутэмыкIое районым искусствэхэмкIэ икIэлэегъаджэхэу Ольга Ратиевам, Хьатит Алинэ, Людмила Шумнаям кыдахахьгъэх.

АР-м культурэмкIэ и Мини-стерствэрэ АР-м культурэмрэ

искусствэмрэкIэ иеджапIэхэм методикэмкIэ я Кабинетрэ КIэ-

шакIо зыфэхьыгъэхэу Iофтхьабзэм изэхэщэнкIэ ишIуагъэ кыгъэ-кIуагъ АР-м искусствэхэмкIэ иколледжэу Тхьабысым Умарэ ыцIэ зыхьырым.

Жюрим пэщэныгъэ дызезы-хьэгъэ Тхьакулшынэ Маргаритэ тызыщигъэгъозэгъэ Iофыгъохэм яхьылIэгъэ тхыгъэхэр «Адыгэ макъэм» кыхиутытхы.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Япчъагъэ хагъэхьуагъ

Ильэсым кыкIоцI ыкIи гъэмэфэ мазэхэм ялэхьан кIэ-лэцIыкIухэм япсауныгъэ гъэ-пытэгъэныр, шIуагъэ кы-тэу языгъэпсэфыгъо уахьтэ зэ-хэшгъэныр къазэрадэхьугъэм зэфэхьысыжьхэр щыфашIы-гъэх республикэ Координа-ционнэ советым изэхэсыгъоу бэмьшIэу щылагъэм. Ар зэри-щагъ Адыгэ Республикэм Iоф-шIэнымкIэ ыкIи социальнэ хэ-хьоныгъэмкIэ и Министерствэ ипашъу, Координационнэ советым итхьаматэу Наталья Ши-роковам. Ащ кырагъэблэгъа-гъэх мы лэныкыомкIэ Iоф зы-шIэгъэ организациехэм, ве-домствэхэм ялыкIохэр.

Кампанием ильэсым кы-кIоцI гъэхьагъэу ышIыгъэхэм, щыкIагъэу фэхьугъэхэм афэ-гъэхьыгъэу ащ доклад кыщи-шIыгъэ IофшIэнымкIэ ыкIи со-циальнэ хэхьоныгъэмкIэ Ми-нистерствэм иотдел ипашъу Абрэдж Нэфсэт. Ащ кызырэхи-гъэщыгъэмкIэ, гъэмэфэ зыгъэ-псэфыгъор зэрэкIуагъэм уигъэ-рзэнэу щыт. 2010-рэ ильэсым республикэм ит зыгъэпсэфыпIэ учреждении 100 мы кампани-ем хэлэжъагъ. КIэлэцIыкIухэм зыгъэгъэпсэфыгъэным, япсау-ныгъэ гъэпытэгъэным япхыгъэ

Iофтхьабзэхэм апэIуагъэхьагъ сомэ миллиони 141,3-рэ. ИкIы-гъэ ильэсым а кампанием КIэлэцIыкIу 18340-рэ кыыхы-рагъэуытэгъагъэмэ, 2010-м — нэбгырэ 21131-м а пчъагъэр на-гъэсыгъ. Докладчыкым кызы-риIуагъэмкIэ, анахь анаIэ зы-тырагъэтыгъэхэр щыIэныгъэм чIыплэ кыин ригъэуцогъэ кIэ-лэцIыкIухэр ары. Ахэм афэдэ нэбгырэ 13600-рэ а кампанием кыыхырагъэуытэн алъэкIыгъ мы ильэсым.

Координационнэ советым зэфэхьысыжьэу ышIыгъэхэм къащыхагъэщыгъ кыхьащт ильэсым анаIэ нахь зытыра-гъэтын фэе лэныкыохэри. Ахэм ащыщых зыгъэпсэфыпIэ учреждениихэр медицинэ Iо-фышIэхэмкIэ зэтэгъэпсыхьэ-гъэнхэр, КIэлэцIыкIухэм ахэ-тыщт КIэлэпIухэм якыыхьын нахь тэрэзэу къекIоллэгъэныр, нэмыкIхэри.

Советым изэхэсыгъо кы-щыгушылагъэх зыгъэпсэфыпIэ учреждениихэм яIофышIэхэр, советым хэтхэр. Ахэм кьаIуа-гъэхэр кыдалыгъэхэзэ, къэ-кIошт ильэсым пшъэрылх шхьхьаIу ялэхэр агъэнэфагъэх.

ЖАКIЭМЫКЪО
Аминэт.

Сертификатыр унагъом ратыжыгъ

Ны (унэгъо) мылькум исер-тификат иямини 10-р зытефэ-гъэ зэшхьэгъусэхэу Светлана ыкIи Сергей Бурхайлэхэм тыгъэгъазэм и 29-м АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Алексей Петрусенкэм ПФР-м и Адыгэ республикэ Къутамэ мэпфэл шIыкIэм тетэу ащари-тыжыгъ. КъэIогъэн фае мы унагъом ятфэнэрэу сабий кы-зэрихьухьагъэр.

Алексей Петрусенкэм пэублэ гушыIэ кышIыIэ кызырэхи-гъэщыгъэмкIэ, сабыибэ зиIэ унагъохэм IэпыIэгъу афэхьы-гъэным, демографиям ылэны-кыокIэ Iофхэм язытет нахьы-шIу шIыгъэным апае ны (унэгъо) мылькур 2007-рэ ильэсым кыщегъэжъагъэу тикъэра-лыгъо щараты хьугъэ. Апэрэ ильэсым а мылькур сомэ мин 250-рэ хьуштыгъэмэ, непэ ехьулIэу ар сомэ мин 343,3-рэ мэхьу. 2011-рэ ильэ-сым ащ джыри сомэ мин 22-м ехьу кыхьэхьошт. Къи-хьащт ильэсыкIэмкIэ къафэ-

гушIозэ, А. Петрусенкэм сер-тификатымрэ нэпэеплэ шIу-хьафтынымрэ Бурхайлэ зэ-шхьэгъусэхэм аритыжы-гъэх.

Нэужым ПФР-м и Адыгэ республикэ Къутамэ ипашъу Къулэ Аскэрбий зэшхьэгъусэ-предпринимательхэу мини 10-рэ сертификатыр зытефа-гъэхэу Светланэрэ Сергейрэ къафэгъушIуагъ ыкIи гушыIэ фабэхэр къафилуагъ. Ясабий-хэм яхьар адальэгъунэу, ащ кышчымыуцунхэу, ялIакъо агъэбэгъонэу, ильэсыкIэ хьар-техьанхэу къафэлъэIуагъ.

Бурхайлэ Светланэрэ Сер-гейрэ пшъэшпылIырэ зы шъэ-ожьыерэ здапIу. КызырэIуа-гъэмкIэ, ны (унэгъо) мылькур унэу зычIэхэм игъэцIэжыын пэIуагъэхьащт. КъафэгъушIуа-гъэхэм зэкIэми зэрафэразэ-хэр зэшхьэгъусэхэм кыыха-гъэщыгъ.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтыр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъ.